

Kerk2030 wil blijven vernieuwen. ‘Mooi dat we als vrijgemaakte kerken toekomstgericht gaan denken’

Woensdag wordt online het kerkvernieuwingsproject Kerk2030 gepresenteerd. ‘We hopen dat kerken zich weer één gaan voelen door het gesprek aan te gaan aan de hand van zes geloofspraktijken.’

Iiona de Lange 12 september 2020, 03:01 aangepast 07:44

Klaas Koelewijn, kernlid van Kerk 2030, denkt met Kerk de Koningshof na over kleine kringen. (beeld Marieke Hamming)

Apeldoorn

Het wemelt in kerkelijk Nederland van de toekomstprojecten. De Protestantse Kerk in Nederland is al jaren bezig met Kerk2025. Het *Reformatorisch Dagblad* denkt in de serie 'Kerk in 2050' na over de gereformeerde gezindte van de toekomst. En woensdag presenteert een kernteam uit de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, Christelijke Gereformeerde Kerken en Nederlands Gereformeerde Kerken het vernieuwingsproject Kerk2030 online. 'Achter de schermen' is Kerk2030 al ruim drie jaar bezig. Tijdens het tienjarige jubileum van de gezamenlijke dienstenorganisatie Steunpunt Kerkenwerk in 2017, werden zorgen over de plaatselijke kerken uitgesproken. Roel Kuiper, nu lid van het kernteam Kerk2030, was daarbij aanwezig als rector van de Theologische Universiteit Kampen. 'We merkten op dat veel vrijgemaakte kerken te maken hebben met moeheid en lauwheid binnen de gemeente', zegt hij. 'Er is minder betrokkenheid van kerkleden, kerkelijke discussies stoten mensen af. We zitten midden in een proces van kerkelijke hereniging, dus het is goed om na te denken over kerk-zijn, juist nu. Het gaat ons dus niet om van alles organiseren, maar om praten over het hart van de kerk.' Vanaf 2017 zijn er verscheidene conferenties belegd waar kerkgangers van verschillende generaties bijeen kwamen. Uit de gesprekken die daar werden gevoerd, heeft het kernteam van Kerk2030 zes geloofspraktijken geformuleerd (zie kader). Deze moeten de plaatselijke gemeenten helpen om het geloofsgesprek te voeren - als gemeente onder elkaar, maar ook met andere gemeenten in Nederland. 'We hopen dat de kerken zich daardoor weer één voelen', zegt Kuiper. 'Voorheen was er eenheid door afgedwongen gedrag. Daar willen we niet naar terug. Kerk-zijn is dat je samen Christus volgt en je daardoor laat aanvuren. Als je dat over en weer herkent, dan ben je bij het hart van de kerk.'

wiel uitvinden

Een aantal plaatselijke gemeenten heeft het afgelopen jaar op proef aan die conferenties deelgenomen. De Koningshof in Apeldoorn is er een van. 'Je komt tot de ontdekking, dat iedereen dezelfde vragen voor de kerk heeft', zegt Tijs Keuning, ouderling in de Koningshof. Hoever kunnen we gaan in samenwerkingen met andere kerken in ons dorp?, was een vraag van een gemeente. Of, hoe houden we de jongeren erbij? 'Meedoen met het traject voorkomt dat je in honderd gemeenten tegelijk zelf het wiel probeert uit te vinden.' Klaas Koelewijn, lid van het kernteam van Kerk2030, is deze maand langs geweest in Apeldoorn. Hij gaf handvatten en tips voor kleine kringen. 'We zijn nu een kerk met kringen, en we willen graag een kerk worden die bestaat uit kringen. Hoe doe je dat en hoe houd je iedereen erbij, daar dachten we over na', zegt Keuning.' Ook aanwezig tijdens de lokale bijeenkomst was Hans Schaeffer, hoogleraar praktische theologie aan de TU Kampen. Hij gaat zo veel mogelijk ontwikkelingen omtrent Kerk2030 vastleggen voor onderzoek. Ondertussen is er niks nieuws onder de zon. 'In de jaren negentig was er het 'gemeentenproject', ook een vernieuwingsbeweging', zegt Kuiper. 'Maar wij zijn er nú. Met onze uitdagingen op dit moment. De kerkgeschiedenis leert dat er altijd stolling kan plaatsvinden. Vaste patronen, waarbij we denken: dit is het wel zo'n beetje. Maar nee, die moeten we elke keer weer lostrekken en teruggaan naar de kern. Het zou zo mooi zijn als de herenigde kerk dit oppakt en gemeenteleden én kerken elkaar op een nieuwe manier leren kennen. <

Kerk2030

De kerkvernieuwingsbeweging vanuit de 3GK-kerken biedt zes praktijken:

1 Christus zien en God ontmoeten

2 Vertrouwen op Gods goedheid en genade

3 Toegewijd en heilig leven

4 Leven uit liefde, gericht op gemeenschap

5 Nieuwe levensstijl; als goede rentmeesters

6 Dienstbaarheid en leiderschap in de samenleving en de kerk

Daarnaast kunnen per jaar tien gemeenten een GLOW-traject volgen. GLOW staat voor Geloof-, Leer- en Ontwikkeltraject.

niet meer bakkeleien over een vrijgemaakte school

Hagar Prins (38) was een van de kerkgangers van de Koningshof die Kerk2030 binnen de gemeente bracht.

beeld Maaike Poelen

‘Toen ik Roel Kuiper in 2017 heel bevlogen hoorde praten over de toekomst van de kerk, werd het vlammetje in mij aangewakkerd. Ik heb grote verlangens voor de kerk en eerlijk gezegd heerste langere tijd onvrede bij mij. Op zondag stapte ik een wereld binnen die, bijvoorbeeld in het taalgebruik, ver af stond van mijn werkweek. Ik ben zeven dagen in de week christen, dan moet de kerk niet vreemd voelen – maar verweven zijn met de rest van mijn leven.

Ik ben vervolgens naar de eerste conferentie van Kerk2030 geweest in 2018. Daar dachten we met verschillende generaties na over de toekomst van de verschillende gereformeerde kerken. De oudere generatie bracht wel in dat we ‘het kind niet met het badwater weg moesten gooien’. Toen we verder spraken, bleek dat, twintigers, dertigers, en ouderen, hetzelfde willen. Het christelijk geloof op een goede manier uitleven én doorgeven aan de volgende generatie. Dan gaat het dieper dan bakkeleien over het belang van een vrijgemaakte middelbare school voor een tiener. Die gesprekken waren echt waardevol. Na de conferentie ben ik gaan lobbyen binnen de gemeente en ontstond er een werkgroep die volgende conferenties bezocht. Als kerk waren we al bezig met de thema’s waar Kerk2030 ook op focust. En ik zie nu, ook dankzij de preken van afgelopen halfjaar, dat de visie van Kerk2030 verweven raakt met onze gemeente.’

nieuwe gesprekken geven hopelijk duidelijkheid

Marieke Hamming (40) is een van de gemeenteleden van de Koningshof.

beeld Marieke Hamming

‘Onlangs tijdens een bijeenkomst over de kleine kringen binnen onze kerk, hoorde ik over Kerk2030. Ik vind het mooi dat we als vrijgemaakte kerken toekomstgericht gaan nadenken, en vooral dat we dat landelijk doen. Elke vrijgemaakte kerk heeft nu een eigen gezicht gekregen, waardoor je de identiteit van gereformeerd zijn niet meer ziet. Tien jaar geleden liep je een vrijgemaakte kerk binnen en wist je wat je kon verwachten, dat is nu niet meer zo. De generaties van ouders, opa en oma hebben dingen bevochten. Die stonden echt ergens voor. Dat ging vroeger wel zo rigide dat er breuken zijn ontstaan. Het is dus mooi dat we niet meer zo star zijn, maar hoe staan we dan nog in de thema’s die zij bevochten hebben? Vinden we dat niet meer belangrijk? Ik merk dat het een golfbeweging is. We wilden loskomen van dogma’s en rituelen. En zijn ons meer gaan focussen op: waar voel ik me thuis en hoe voel ik me verbonden met de wereld, in plaats van dat we deze buitensluiten. Dat is ook belangrijk. Ik kan bijvoorbeeld veel makkelijker dan vroeger praten over mijn persoonlijk geloof. Maar door het loslaten, ontbreekt er een stukje duidelijkheid. Bijvoorbeeld in de kerkdiensten. Het is niet vanzelfsprekend dat de wet of geloofsbelijdenis in elke ochtenddienst wordt voorgelezen. Als je me vraagt waarom ik vrijgemaakt-gereformeerd ben, dan moet ik het antwoord schuldig blijven. Waarom doen we de dingen zoals we ze doen? Ik ben blij dat we het daarover gaan hebben.’